

עוגן בים סוער¹ - יום עיון לצוותי הדרכה וניהול, 16.5.2024

ימי עיון לצוותי ניהול והדרכה מתקיימים זו השנה השתים-עשרה. הנושא של יום עיון מייצג את הסוגיות המקצועיות, המעסיקות את צוותי הניהול, ההוראה וההדרכה הקלינית, ומכוון להעצמה של צוותי ניהול והדרכה כדגם תפקיד מקצועי. גם השנה הצטרפו ליום העיון, שהתקיים בנוכחותם של בני משפחתה של רות רון, עמיתות ממנהל האחיות ומחוג לסייעוד באוניברסיטת תל אביב.

רקדני מגמת מחול, קריית חינוך קציר, רחובות, שהופיעו ביום עיון

1

שנה	נושא	תכנים
2013	מאיפה מתחילים הקווים האדומים?	משמעות הטעויות במינוף הלמידה
2014	זמן לדבר, זמן להקשיב	אמנות המשוב וההקשבה
2015	יוצרים איכות	יצירתיות כהעצמה של דגם תפקידי
2016	רגשות או לא להיות!	התמודדות עם הטיות בהערכה
2017	מנהיגות בהדרכה קלינית	מהי מנהיגות מקצועית ומנהיגות חינוכית
2018	אהבה – אם תרצו אין זו אגדה!	מקום הרגש בתהליכי הדרכה קלינית
2019	משחקי הכס	קידום יושרה ותרומת המשחק לפיתוח ערכי
2020	מצפן, כיוון, נחיתה, חיבור	בניית אמון, מתן כבוד לשונות, צמצום הגזענות
2021	גבורה ואחריות באחיות	ערכי המוסר, אומץ מוסרי והמקום של הכעס
2022	הגיאוגרפיה של הגבולות	גבולות, בין כוחנות למנהיגות, גבולות בהדרכה קלינית
2023	צוללים בעיניים פקוחות	רפלקסיה על הדרכה, חשיבה
2024	עוגן בים סוער	התמודדות עם פחד, עם הטיות בתפיסה, הובלה של קבוצות מגוונות

בפתיחה החגיגית ברכו פרופסור צביה בר-נוי, ראש החוג לסייעוד באוניברסיטת תל-אביב וחברת הוועדה של פרס רות רון וד"ר רינה שימונוב, מנהלת התמחויות במינהל האחיות, משרד הבריאות. שתיהן הביעו תודה עמוקה והוקרה לצוותי הדרכה המשקיעים בעיצוב דור העתיד של אחיות.

ד"ר רינה שימונוב

פרופסור צביה בר-נוי

סיכום ועדת הפרס על שם רות רון בשנת 2024

השנה התקיימה הוועדה ה-39 של הפרס על מצוינות בהדרכה קלינית. הפרס הינו יוזמתה של האחות רות רון, שנולדה בראשון למאי, לפני 100 שנה. השנת, שנתיים אחרי שנפרדנו מהאחות רות רון, הוגשו לפרס 14 מועמדים. נושאי ה-TED המרכזיים היו העצמה אישית של הסטודנטים במהלך ההדרכה ותיווך ערכי ליבת הסייעוד במהלך ההתנסויות הקליניות.

קוסטה שמת, נינה שולמן ומאיה גולדברג

בתעודת הוקרה מטעם חברות הוועדה זכתה **מאיה גולדברג**, מדריכה קלינית במחלקת נשים, בית חולים אסותא, אשדוד; בפרס ראשון שהוענק ע"י בני משפחתה של רות רון, זכו השנה שני נציגים: **נינה שולמן**, מדריכה קלינית במלר"ד, בית החולים אסותא, אשדוד ו**קונסטנטין שמת**, מדריך קליני במחלקה פסיכיאטרית, בית החולים השיקומי במרכז רפואי שיבא, תל השומר.

תודות לחברות הוועדה: ד"ר צופיה רפפורט, מנהלת מרכז הכשרה במרכז הרפואי רמב"ם; ד"ר לימור יריב, מנהלת מחקר ופיתוח בקופת

חולים כללית; פרופסור צביה בר נוי, ראש תוכנית מוסמך בחוג לסייעוד, אוניברסיטת תל-אביב; ד"ר אפרת דנינו, מנהלת בית-הספר האקדמי לאחיות במרכז הרפואי שמיר; נחום מירב, נינה ארוטיוניאן וד"ר אלה קורן, יו"ר הוועדה, מבית הספר האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, שיבא, תל השומר.

תקציר ההרצאות ביום עיון

פחד בהדרכה וניהול – הטוב, הרע והמכוער/ ד"ר אלה קורן, מנהלת בית הספר האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, שיבא

פחד מלווה אותנו בחיי יום-יום. הפחד הטוב מניע ללמידה, פעילות, דריכות, זהירות, הישרדות והתפתחות. הפחד הרע והמכוער חוסם, בולם, שוחק, מעוות ומדכא. הניסיון להתמודד עם הפחד הרע והמכוער הוביל לפיתוח כלי "מסע הגבורה האישי" ולכמה המלצות יעילות להתמודדות, כמו: שיום (מתן שם) לפחדים ושידוך בין הפחד לאומץ אישי.

התמודדות יעילה ומקצועית עם פחד רע ומכוער בהדרכה ובניהול, מחייבת מודעות ורגישות להבנת תגובות הפחד האישיות ובקרב הלומדים, ובמקביל יצירת סביבת למידה והדרכה המבוססים על הנחה, שלפיה "אהבה ופחד אינם מתקיימים בכפיפה אחת". חשיבות רבה בצמצום והפחתת הפחד, מתוך הבנה שפחד מייצר הדבקה רגשית ופוגע בלמידה ובעשייה.

תענועי מוח - מדוע מוחנו איננו רואה את המציאות? / פרופסור ידידיה גפני, פרופסור לגנטיקה מולקולרית, ניהל את המחלקה לגנטיקה במכון וולקני, הרצה שנים רבות באוניברסיטת בר-אילן בתחומי התמחותו במהלך יום רגיל אחד קולט מוחנו כמויות אדירות של אינפורמציה. כל החושים מעבירים למוח מידע. חוש השמע, חוש הריח, חוש הטעם המגע ועוד. אך אנו נתרכז בחוש הראיה. העיניים מדווחות על כל שהן רואות, אך האם המוח אכן מקבל את כל זאת או שמא רק חלק מאינפורמציה זו? אכן, רק חלק מגיע לתודעתנו. הפער בין המציאות למה שרואה המוח מאפשר ל"קוסמים" לשטות בנו אך, יכול להיות גם מסוכן. מדוע זה קורה? מסתבר שהמשחק הוא אנרגיה. מוחנו הוא צרכן האנרגיה הגדול ביותר בגוף ולמרות זאת יש כמות מוגבלת של גלוקוזה שהוא יכול לנצל ביחידת זמן. אז איך מתמודד המוח עם כמות עצומה של מידע שהוא מקבל ביום? הוא בונה תבניות שחוסכות ממנו לפרק כל אינפורמציה שמגיעה לפרטים. אלא שכאשר המציאות חורגת מהתבנית, אנחנו נופלים בפח. לעיתים זה רק משעשע ולפעמים זה גם מסוכן.

ליצירת קשר: didigafni@hotmail.com

ד"ר מאיה דה-פריס

ד"ר אלה קורן

פרופסור ידידיה גפני

ניווט בים סוער והובלה בקמפוס מגוון/ ד"ר מאיה דה-פריס תחום אקדמיה, מרכז אקורד

ההרצאה עסקה בתפקידים של המדריכות והמדריכים הקליניים הנוגע ליחסים בין הסטודנטיות והסטודנטים - יהודים וערבים וקבוצות חברתיות אחרות - מנקודת מבט פסיכולוגית-חברתית. במהלך ההרצאה ניתן ידע תיאורטי המרחיב מסוגלות והבנה של יחסים בין-קבוצתיים במקום הלימוד והעבודה ובנוסף ניתנו המלצות וכלים יישומיים לניהול המרחב המשותף של קבוצות ההדרכה הקלינית.

החברה בישראל נמצאת במצב של טראומה קולקטיבית מתמשכת המעוררת רגשות קשים ועזים כמו פחד, חרדה, כעס ושנאה. במצבים כאלו יש נטייה לחלוקה דיכוטומית בין קבוצת הפנים וקבוצת החוץ ("אנחנו" ו"הם"). בהקשר של החברה הישראלית, ימים של מתח ואלימות מדגישים את החלוקה בין קבוצות לפי הזהות הלאומית שלנו - יהודים וערבים. בזמנים אלה יש ירידה ביכולת לחוש אמפתיה לקבוצת החוץ וביכולת לשמוע ולהבין פרספקטיבה מורכבת על המציאות. בנוסף, מתחזקת הנטייה להכליל בצורה שלילית את חברי קבוצת החוץ ולפרש אמירות והתנהגויות של חברות וחברים בה כעוינים ותוקפניים, לעיתים רבות גם כאשר הם שותקים. ניתן לרכך נטייה זו על ידי ביסוס זהות משותפת, למשל זהות מקצועית של אחיות ואחים אשר מתמודדים בהצלחה רבה עם ההזדמנויות והאתגרים הקיימים בעבודה בבתי חולים שהם הזירה המגוונת ביותר בישראל. אחד הממצאים החשובים שעלו בסקרים שביצע תחום אקדמיה של מרכז אקורד בנובמבר '23 ובמרץ '24 מצביע על כך שככל שעולה תדירות המפגש החיובי ואף המפגש הנייטרלי בין סטודנטיות וסטודנטים יהודים וערבים, כך עולה הנכונות לקרבה חברתית בין שתי הקבוצות (לממצאי הסקרים בהרחבה: [נובמבר '23 ומרץ '24](#)). הממצאים ממחישים את החשיבות הרבה שיש להקדשת זמן ומשאבים לניהול מיטבי של המרחב המשותף בקבוצות ההדרכה ובבית הספר כולו על ידי התוויית נורמות ארגוניות, ביסוס נורמות שיח והתנהגות (והתייחסות אישית וקבוצתית לסיטואציות המורכבות שאיתן מתמודדים הסטודנטים והסטודנטיות. קראו עוד על ביסוס נורמות שיח במודל הרמזור - [בעברית ובערבית](#)).

לקבלת המצגת וחומרים נוספים אנא פנו לד"ר מאיה דה-פריס במרכז אקורד. Maya.de-vries@mail.huji.ac.il

בהמשך להרצאה התנהלו קבוצות דיון על אירועים שונים הלקוחים מהפרקטיקה בהדרכה קלינית. במהלך הדיון הוצגו דעותיהם של משתתפי הכנס, כמו גם תובנות על אפשרויות של הובלת קבוצות לומדים ליצירת אווירה לימודית מכבדת.

הללויה/ תלמידי מגמת מחול, קריית חינוך קציר, רחובות בהדרכת שירה רוזנטל

התרגשנו לארח את הרקדנים הצעירים ממגמת מחול בקריית חינוך "קציר", רחובות. הריקוד לווה בשיר "הללויה", שנכתב ע"י לאונרד כהן.

עם המבט לשנת 2025 – יום העיון הבא יעסוק בפיתוח יכולת מקצועית להתבונן ולהעריך את המציאות

קלידוסקופ - להיסתכל על העולם ולראות